

ANKEBÛT SÛRESİ 38-40. AYETLER

el-Hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemine hamden kesiran, tayyiben, mübâreken fihi kemâyenbegi lişerefi nübüvvetihi ve li izâmi sultanik. E's-selâtü ve's-selâmü aleyke ya sey-yide'l-evveline ve'l-âhirin. Muhammedini'l-mustafa ve ala âlihî ve sahbihi. Femen sebihul ihsane ila yevmi'd-din.

Emma ba'd.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Bugün Muharrem'in 20'si olduğu için Kur'an-ı Kerîm'in yirminci cüzündeki Ankebut suresinin ayetlerinden size bilgi vereceğim. Bu surenin, cüzün sonuna doğru olan sayfalarından ayetleri okuyacağım.

a. Allahu Teala Eski Ümmetlerle

Peygamberlerin Çatışmalarını İbret

İçin Bize Anlatıyor

وَعَادًا وَثَمُودًا وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ مِنْ مَسَاكِينِهِمْ وَزَيْنَ
لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا
مُسْتَبْصِرِينَ^٤ وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ

مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا
سَابِقِينَ فُكُلًا أَخَذْنَا بِذَنبِهِ فَمِنْهُمْ مَنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ
حَاصِبًا وَمِنْهُمْ مَنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَنْ
خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَنْ أَغْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ
لِيُظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Ve âden ve semûde ve kad tebeyyene leküm min mesâkinihim ve zeyyene lehumu's-şeytânu a'mâlehum fe-saddehum ani's-sebîli ve kânû müstebsîrîne. Ve kârûne ve firavne ve hâmâne ve lekad câehum mûsâ bi'l-beyyinâti fe-stekberû fi'l-ardı vemâ kânû sâbikîne. Fe-küllen ehaznâ bizenbihî, fe-minhum men erselnâ aleyhi hâsıben, ve minhum men ehazethu's-sayhatü ve minhum men hasefnâ bihi'l-arda ve minhum men agraknâ vemâ kâna'llâhu liyazlimehum ve lâkin kânû enfusehum yazlimûn.¹ Sadakallâhu'l-azîm.

Berideki sayfadan devam ediyor mana. Allah Teâlâ hazretleri eski kavimleri ibret için

¹ 29/Ankebut, 38,39,40.

bize anlatıyor. Eski ümmetlerle, eski peygamberlerin çatışmalarından, ümmetlerin onlara karşı tavırlarından ibret almamız için Kur'an-ı Kerim [farklı] surelerde [onlardan] bahseder, açıklar. Onları sayıyor, falancalar filancalar. İşte Ad Kavmi, Semud kavmi, Karun, Firavun, Haman... Daha evvel ki eski sayfalarda da İbrahim *aleyhisselam*, Lut *aleyhisselam*, Nuh *aleyhisselam*'[dan misaller vererek] bunları anlatıyor.

Karun; Biliyorsunuz bu sayfanın başında ismi kayda geçen Karun, Musa *aleyhisselam*'ın kavminden zengin bir adamdı. Mütekebbir bir adamdı. Çok zengin olduğundan; “Karun gibi zengin...” sözü kullanılır halk arasında deyim olarak. “Falanca adam Karun gibi zengin. O kadar para kazandı. Öyle bir zengin oldu.” derler.

İhtişamlı, süslü, ziynetli, kavminin karşısına çıkmış ve mevcut yönetimle, Firavun'la iş birliği yapmış bir herif, adam. Allah'ın yerin dibine batırdığı adamlardan birisidir.

Firavun; Musa *aleyhisselam*'ın zamanında [yaşamıştır.] [Allah'ın] Musa *aleyhisselam*'ı kendisine peygamber olarak, vazifelerini

hatırlatmak, yanlış yoldan dönmesi doğru yola gelmesi için gönderdiği [hükümdardır].

Firavun özel isim değildir. Mısır hükümdarlarına Firavun derler. Asıl adını bilmiyoruz. Musa *aleyhisselam*'ın zamanındaki hükümdar demek.

Haman; O da Firavun'un yardımcısı olan, inanmayanlardan, ehli küfürden, karşı cephe- den bir kimsedir.

ve lekad câehum mûsâ bi'l-beyyinâti. Musa *aleyhisselam* bunlara ayetleri, mucize- leri getirdi, sundu. Her şeyi duydular, işittiler. Musa *aleyhisselam* haklı ve makul bir şekilde konuştu. “Sizin bu inancınız doğru değil. Bu Fi- ravun, Tanrı olamaz. Sizin, bizim gibi bir be- şer. Mabudumuz, İlahımız, Tanrımız, Rabbi- miz; yeri göğü yaratan, Harun’u, Musa’yı, Fi- ravun’u, Haman’ı yaratan, ins-ü cinni yaratan, yeri göğü yaratan Allah’tır. Bu nihayet bir mahlûk işte. Bundan önce nice firavunlar vardı, öldü gitti. Bu da ölüp gidecek.”

“Böyle yapmayın, etmeyin.” dedi.

“Mucize gösterirsen inanırız.” dediler. “Sihir.” dediler. Sihir olmadığı anlaşıldı. Sihir- bazlar imana geldiler. Sonra Musa

aleyhisselam orada yaşadı. Başlarına sıkıntı geldiği zaman Musa *aleyhisselam*'a geliyorlar [ve] diyorlardı ki; “Rabbine dua et, başımızdan bu sıkıntıyı, belayı, musibeti, felaketi kaldırsın, inanacağız.” Musa *aleyhisselam* dua ediyordu. O gelen felaket artık kalkıyordu. Yine iman etmiyorlardı. Hem söz olarak makul sözleri, ayetleri duydular, hem de olay olarak Musa *aleyhisselam*'ın mucizelerini gördüler. Hem de Allah'a dua ettiği zaman kaç çeşit musibet geldiyse onlar kalktı. Onları gördüler, artık kesin olarak inanmaları lazım.

Fe-stekberû fi'l-ardı vemâ kânû sâbikîne. “Ama kibirlerinden gerçekleri anladıkları halde Musa *aleyhisselam*'a iman etmeye yanaşmadılar”. Boyun eğmeye, itaat etmeye, emrine girmeye, ümmet olmaya, mü'min olmaya yanaşmadılar. Kibirlerinden, saltanatlarından, büyüklenmelerinden, ellerindeki imkanlar onları şımarttığından inanmadılar. Yer yüzünde mütekebbirlik yaptılar. Ama; *vemâ kânû sâbikîne.* “İleri gidemediler, sonları iyi olmadı.”

Fe-küllen ehaznâ bizenbihî. [Allah:] “Onları, o günahlarının cezası olarak, mukabili

olarak hepsini suçüstü yakalayıp cezalandırdık.” buyuruyor. Allahu Teâlâ hazretleri o devam eden suçları, isyanları, günahları, itaatsizlikleri, imansızlıkları, dolayısıyla hepsini cezalandırdı. Bu surede şimdiye kadar sayılan kimselerin hepsini, Kur’ân-ı Kerîm’de adı geçen kavimleri, geçmeyen kavimleri günah işledikleri zaman cezalandırdı.

Fe-minhum men erselnâ aleyhi hâsıben. “Kimisine bir felaketlik kasırga gönderdi, öyle helâk etti.”

ve minhum men ehazethu’s-sayhatü. “Kimisini müthiş bir gürültülü ses, sayha ile helâk etti.”

ve minhum men hasefnâ bihi’l-arda. “Kimisini Allah yerin dibine batırdı.” Lut Kavmi gibi, Karun gibi. Yerin dibine bayağı battılar.

ve minhum men agraknâ. “Kimisini de suda boğdu.” Mesela Nuh *aleyhisselam*’ın kavmini tufanla helâk etti. Firavun’u, Musa *aleyhisselam*’ı yakalayacağım diye kovalarken suda helâk etti.

vemâ kâna’llâhu liyazlimehum. “Allahu Teâlâ hazretleri onlara yardım etti, zulmetmiş

değil.” Zulmedecek değil. Allahu Teâlâ hazretleri *-erhamûr râhimîn-* zulmetmiş değil.

ve lâkin kânû enfusehum yazlimûne. “Bu kişiler kendileri kendilerine zulmettiler.” Bir insan günah işledi mi kendisine zulmetmiş demektir.

Neden?

Allah günahını cezalandıracak da onun için. Günahının cezasını çekecek, helâk olacak, gazabı ilahiye uğrayacak olduğu için o işi yapan kişi, kendisi kendisine zulmetti. Allah zulmetmiyor. O cezayı hak ediyor. Hırsız hırsızlığını yapmasaydı, suçlu suçunu işleseydi, kâfir kâfirliğini bıraksaydı...

Mucizeleri gördü, ayan beyan. Her şeyi anladı. İçine kani oldu. Tamam bu hak peygamber. Geliyorlar dua istiyorlar; “Ya Musa! Dua et bize şu bela gitsin üzerimizden.” diye. Gidince sonra yine yan çiziyorlar. İnsanoğlunun bu bir garip haleti ruhiyesidir. Mesela denizde kasırgaya tutuldukları zaman gemi sallanmaya başladığı zaman.

Ve abdullahâ ruhlessemize bi'd-dîn. Allahu Teâlâ Hazretlerine ihlasla dua ederler. “Aman yâ Rabbi! Bizi bu felaketten kurtar.

Gemimiz batmasın. Selametle ıkalım. Yolculuğumuz tamam olsun. İŖte kurbanlar kestireceğiz, eŖmeler yaptıracağız. [Hayır] hasenât yapacağız.” Karaya çıktıkları zaman, yolculuk bittiğiz zaman yan çizerler, unutulur. [Bu] insanoğlundun kalleŖliğiz, dönecliğizdir. Felaket geldiğiz zaman yalvarır, vadeder. Felaket gittiğiz zaman vaadini unuttur, sözünde durmaz, günaha devam eder. Maalesef birçok insan böyle. Ekseriyet Allah'a itaat etmiyor.

Allahu Teâlâ hazretleri birçok ümmetin başına gelenleri Kuran-ı Kerîm'de hatırlattığı halde [insanlar] müşriklığiz, kafirliğiz devam ediyorlar. Yirminci yüzyıldayız. Bilimsel ilerlemelere rağmen, birçok kimse Müslüman oluyor. Japonlardan, Amerikalılardan, senatörlerden, Fransızlardan, filozoflardan, bilim adamlarından, gazetecilerden, araŖtırmacılarından, profesörlerden Müslüman oluyor. Yani avamdan, kandırma yoluyla müslümanlığiz gelmiyorlar. Reklamla, aldatmaca ile maaŖla, kandırarak... Hayır, kendisi karşı dinden, inceliyor. Hak din İslâm diye Müslüman oluyor. Anlıyorlar, anlıyorlar ama zulümlerine, günahlarına, serkeŖliklerine, serseriliklerine,

isyanlarına, imansızlıklarına, küfürlerine, şirkelerine devam ediyorlar. Bitmiyor ve devam ediyorlar. O halde Allah onlara zulüm etmiyor kardeşim. Yaptıklarının cezasını buluyorlar.

Ne oldu şimdi?

Acınacak duruma düştüler.

“Vah! Kim ölmüş?”

İnsan acıyor, yazık.

Hayır. Allah onlara zulmetmiyor, onlar kendilerine zulüm ediyorlar. Allah onlara zulmetmedi, onlar kendilerine ettiler.

“Cümle cihan insanın başına üşüşse, bir insanın kendisinin, kendisine yaptığı zararı yapamaz.” derler. İnsan kendisine çok zarar verir. Mesela öğrenci dersine çalışmaz, sınıfta kalır. Tahsilini yarıda bırakır. Başkası yapmıyor ki kendisi yapıyor. Adam maaşı alır, gider kumarda kaybeder. Eve gelir para yok, pul yok. Kimse bir şey yapmadı ki, kendisi yaptı. Kadın peşine, kız peşine paraları harcar. Daha başka şeyler. Herkes kendisine yapıyor.

Onun için Hz. [Ali] Efendimiz nükteli, latife yollu bir söz söylemiş: “Vallahi ömrümde hiç kimseye iyilik de yapmadım, kötülük de yapmadım.”

Ne demek istiyorsun iyilik de yapmadım derken?

“Ben iyilik yaptığım zaman, Allah bana sevap vereceği için, ben kendime iyilik yapmış olurum. Başkasına iyilik yapmış olmadım.”

Halbuki Kur'ân-ı Kerîm'de Dehr suresinden biliyoruz:

وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا
وَأَسِيرًا

*Ve yutımûne't-taâme alâ hubbihî miskînen ve yetîmen ve esîran.*²

Hazreti Ali Efendimiz'in âyeti kerîme de methi geçiyor. Sofraya oturmuşlar akşam, oruç tutmuşlar, gündüz karınları aç. Akşam tam yemek yiyecekler, kapı tak tak çalınmış. “Açım, bana birazcık yardım edin.” diye miskin birisi gelmiş. Dilenci, dilenmiş, istemiş. Onlar da önlerine koydukları yemekten, o da az, bizimkiler gibi çok değil. Vermişler, yemişler. Ertesi gün sofraya oturmuşlar, oruç tutmuşlar. Tam yiyecekler yetim gelmiş. “Kaç gündür açız, bir şey yemedik, biraz yardım

² 76/Dehr-İnsan, 8.

etseniz.” [demiş.] Çıkarmış vermişler. Daha ertesi gün akşam yemek yiyecekler. Tam yiyecekleri sırada bir esir gelmiş. Esir, yoksul, malı mülkü yok, bir şeyi yok. Vermişler. Kur’ân-ı Kerîm bildiriyor. Hayır hasenât yapmış ama; “Yemin ederim ki, vallahi kimseye hayır yapmadım. Hayrı kendime yaptım.”

Yani ben o ikramları yapınca ne oldu?

Onların mükâfatı var.

Kötülük; “Kimseye de kötülük yapmadım. Kendime kötülük yaptım.” demek istiyor, yaptıysam. Çünkü bir insan bir kimseyi dövse, pat küt, pat küt vurdu. Haksız dövdü.

Şimdi o dövülen adam ne olur?

Allah indinde mazlum, suçsuz [olur]. Allah onu mükâfatlandırır. Dövenden Allah intikam alır. Başına bir bela musallat eder, bir serseri gelir. Bir şey olur, polis bir şeyini yakalar. Burnundan gelir onun. Zulmeden, döven, sonunda pişman olur, perişan olur.

Yani [ne] yapmış oluyor insan?

Birisine kötülük yaptı mı, kötülük yaptığı insan mazlum olduğundan Allah indinde derece kazanıyor, sevap kazanıyor. Allah'ın mazlum kulu oluyor Allah da mazlumlara yardım

eder. Ona iyilik yapmış oluyor aslında, kendisine kötülük yapmış oluyor. Çünkü kötülük yaptığının cezasını ya dünyada ya âhirette çekecek. Allah mutlaka cezasını verecek, mutlaka.

Onun için;

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ

Vemâ kâna'llâhu liyuazzibehum.

“Allah onlara zulmetmiş değil.” “Onlar kendilerini zulmettiler.”

Bütün bu helâk olan kavimler neden helâk oldular?

Kendileri suçlu da ondan. Cezayı kendileri hak ettiler. Demek ki Allah'a itaatli olmaya, Allah'ın emirlerini tutmaya çalışmamız lazım. Bir şeyi unutmayacağız. Şu âyet-i kerîme da-ima aklımızda olsun.

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

*Fe-men ya'mel miskâle zerratin hayran yerahû.*³

“Zerre ağırlığı kadar hayır işleyen, onun karşılığını görecek.” Ahirette demiyor ayette. “Karşılığını görecek.” diyor. [Hem] dünyada, [hem de] âhirette. Yani ne zaman geleceği belli olmaz. Dünyada da Allah mükafatlandırır. Küçücük bir iyilik yapar. Allah o küçücük iyiliğinden büyük mükâfat verir. Büyük zenginlik verir, işini rast getirir, büyük kazanç verir.

*Vemen ya'mel miskâle zerratin şerran yerahû.*⁴

“Zerre ağırlığı kadar şer işleyen de onun karşılığını görecek.”

Bu zerre nedir?

Misgaledir.

Miskâle zerratin hayran yerahû, miskâle zerratin şerran yerahû.

Arapça'da *zerre*; güneş ışığı vurduğu zaman havada uçuşan tozlara derler. *Zerre*; küçük, en küçük parçadır. Misgal de ağırlığı ölçen âlet, ölçek demektir, ağırlık demek, terazi demek.

³ 99/Zilzal, 7.

⁴ 99/Zilzal, 8.

Yani zerrenin ağırlığı ne kadar?

Getir, tartalım. Üzerinden bir tane at, cımbızla, terazinin üzerine koy tartalım.

Ne kadar?

Mühim değil, uçtu gitti.

b. Kitabı Sağdan Ve Soldan Verilenlerin Ahirette Halleri

Bak o kadar hayır yapan, onun karşılığını görecek, o kadar şer yapan da karşılığını görecek. Her şey yazılıyor. Her şey kayda geçiyor. Şimdi benim konuşmalarım banda

alınıyor. Oradaki ve [şuradaki] makineden banda alınıyor. Bunların hepsi yazılıyor, boşa gitmiyor. İnsanların da yaptıklarının hepsi yazılıyor. Her şey, oturma, düşünme, icraat, sevap veya günah, hepsi yazılıyor. Defterlere yazılıyor. Eskiden defter diyorduk. Çünkü yazmak için milletin elinde defter vardı.

Şimdi yazmak başka türlü oluyor. İşte buraya seslerle, [şuraya ses ve] görüntülerle yazılıyor. Yani yazmanın şekli değişti. Melekler de bunları bir yere yazıyorlar. Nereye yazıyorlarsa meleklerin yazdığı malzeme, bunlardan ileri bir malzeme. Ömür boyu ne oluyorsa küçük büyük hepsi yazılıyor. Ruz-u Mahşerde

bunlar ortaya konulacak. “Bu senin dünyada yaptığın icraat, faaliyet, hayat işte. Al, oku!” verecekler.

Herkese kitabı verilecek mahşerde. Kimisine sağından verilecek, önünden, kimisine solundan verilecek, arkasından. Sağından verilmesi durumu iyi demektir. Solundan verilmesi durumu feci demek, hali harap demektir. Okuyacak kitabını, o zaman okuyacak.

Kitaplar omuzda ama şimdi görünmüyor meleklerin elinde şimdi. Biz görmüyoruz. O zaman, “Al bunu oku bakalım.” dendiği zaman, okuyacak. Diyecek ki; “Amma yazılmış ha kitap. Küçük dememiş büyük dememiş her şeyi kaydetmişler buraya. Hiçbir şey eksik değil, aman Allah’ım şuna bak. Gece de gündüz de yaptığım her şey kayıtlı.” Korkacaklar, şafak atacak. Saçlarını başlarını yolacaklar.

وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَا لِهَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ
صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا
حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا

*Ve yekulune ya veyletenâ mâli hâze'l-
kitâbi lâ-yugâdiru sagîraten ve lâ-kebîreten*

*illâ ahsâhâ. Ve vecedu ma amilu hadıran. Vela yazlimu rabbeke ehaden.*⁵

“Yazıklar olsun bize! Biz bu işin böyle olacağını anlayamamıştık. İşin bu raddeye geleceğini hiç düşünmemiştik. Eyvah mahvolduk şimdi diyecekler.”

Yezu subura. “Helak olduk.” diyecekler. Yani, “şu anda yok olsak da ceza görmesek” diyecekler. Ama yok olmak yok. Ahirette cezayı görmemek için önceden ölmek, onlar için nimet olur. Öldü, tamam, cezayı görmeden kurtuldu, öyle yok. Allah öyle emrediyor ki önce ölsünler.

Ve lâ-yuhaffefü. “Ve (Azap da) hafifletilmeyecek.” Boyna ceza çekecekler. “Ya hocam! Birazcık ateşte yanar, ölür.” Ahirette ölmeyecek. “Dayanamaz bayılır.” Bayılmayacak. Ahirette devamlı azabı çekecek.

Refliha halidun. Kafirler cehennemde ebediyen azabı çekecek. Müminler cehenneme düşmüşse suçu kadar çekecek, ondan sonra çıkacak. Ama cehenneme bir düşen, biz bir hesaplar yaptık, en kısa zamanı

⁵ 18/Kehf, 49.

milyonlarca sene kalıyor. Ayağı kaydı da cehenneme düştü mü, çıkış milyonlarca sene.

1980 ihtilalinden sonra bazılarını aldılar. Mamak cezaevine tıktılar, tıktılar, tıktılar. Gidiyor adam yakınıni arıyor. Mamak cezaevine kardeşimiz girdi. Giren kayıt yok, kuyut yok, nerede olduğu belli değil. Bulunması çok zaman alıyor. Cehenneme bir düştü mü bir insan ne kadar kalacak?

لَابِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا

*Lâbisîne fî-hâ ahkâben.*⁶

Ömürlerce kalacak. Ömür; *ahkâben* hukuklar demektir. Araplar 80 küsur seneye diyorlar. Asır 100 seneye deniliyor. Hukuk 80 küsur seneye, ömre deniliyor. Şimdi *ahkâben* en aşağı 3 kere 8 yirmi dört 240, 250 sene. En aşağı 250 sene, ama buranın 250 senesi değil.

وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ

*Ve inne yevmen inde rabbike ke-elfi setin min-mâ teuddûne.*⁷

⁶ 78/Nebe, 23.

⁷ 22/Hacc, 47.

Ahirette bir gün, şimdiki bizim zamanlama ölçөгimize göre dünyada bin yıl kadar.

Ahiretin bir günü [bin yıl] olunca o kadar yıl, [acaba] kaç [yıl eder?]

Artık hesaplayın, çarpın. Binle çarpın bir kere bir seneyi 365.000 eder. 365 bini de en aşağı 250 ile çarpacaksınız.

Düşünün ki adamın ayağı sırattan aşağıya kayd, cehenneme düştü.

Nasıl kayar ayağı?

Doğru düzgün yürür. Günahla oldu mu, doğru düzgün yürüyemeyecek. Hatta cehennem çengelleri olacakmış. Sırattan geçen günahkârlara takılacakmış. “Yani şuradan paçayı [bir] sıyırsak.” Sıyıramazsın. Ey kâfir, ey müşrik, ey günahkâr, öyle paçayı sıyırmak yok. Cehennem çengelleri varmış, çengeller takılacakmış. Günahkâr olduğu için düşe kalka, düşe kalka, yürümeye çalışacağı için sırattan ağırlıkları, günahları, veballeriyle cup yuvarlanacak.

“Bu adam Müslümandı.” Müslüman’dı ama Müslüman gibi yaşamadı. En aşağı 365 çarpı 250 bin yaşayacak, ondan sonra çıkacak

cehennemden. O kadar ceza çekecek, ondan sonra çıkacak.

Bir kibriti çakıp da elimizi kibritin üstüne koyduk mu?

O kadarcık kibrit parmağı yakıyor. Onbeş, yirmi günde geçmiyor parmağın acısı. Zong zong zonkluyor. Su topluyor. Bir kibrit alevi de bir dakika sürmüyor. Kibrit alevinin yanışı bir dakika sürmez. Yanar, sonra gider. O kadarcık sürse bile bir kibritin ucunun, parmağımızın ucunu yakmasından günlerce muzdarip oluyoruz.

Müslüman bile olsa günahlı ise Cehennemde milyonlarca yıl kalacak. Çünkü zalimler var. Zalim hükümdarlar geçmiş. Müslüman, namaz da kılıyor, zulüm de yapıyor. Zalim komutanlar geçmiş. Mü'min fakat zulmetmiş.

Şimdi nasıl zulüm oluyor?

Peygamber Efendimiz zamanındaki savaşta, müşrikle mü'min karşı karşıya geldiler. Kılıç kılıca vururken, mü'min ötekisini yere devirdi. Havaya kaldırdı vuracaktı kılıcı. O da: *“Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhu ve resuluh.”* dedi. Savaştlar, çıktı üstüne, mücadele etti, alt etti.

O[nu öldüreceği] zaman; “*Eşhedü en lâ ilâhe illallah*” dedi. [Müslüman da kılıcını] vurdu [ve onu] öldürdü. Bunu Peygamber Efendimiz'e duyurdular.

Peygamber Efendimiz ona:

“Sen; “*La ilahe illallah*” diyen bir insanı nasıl öldürürsün?

Senin âhirette “*La ilahe illallah*” diyen insanla hesabın ne olacak?

Sen onun hesabını nasıl vereceksin?

Mahkeme-i Kübra'da ona ne cevap vereceksin?

Ne cevap vereceksin?

Ne cevap vereceksin?” dedi durdu.

Yani savaşta müslüman ötekini öldürüyor, ama öldürürken [hasmı] şahadet getiriyor. Efendimiz [o müslümanı] azarladı.

“Senin halin ne olacak?” dedi.

Yani zor bir durumda karşı taraf da. Çünkü bir müslümanı öldürmüş oldu.

Çeşitli harpler oluyor, çeşitli haksızlıklar oluyor, çeşitli cinayetler oluyor. “Senin öküz benim öküze bir boynuz vurdu, karnından yaraladı, öldürdü.” Hadi bakalım 2 köy bir öküzden dolayı... Efendim; “Bizim meradan biraz ot

aldı, çiğnedi, geviş getirdi. Vay bizim otlar azaldı.” diye çifteleri alıyorlar; güm güm güm o onu öldürüyor, o onu öldürüyor. Mahkemede hak ister.

Kimi öldürdü?

O da Allah'ın bir kulu, öteki köyden birisini öldürüyor. Zulüm etmeden ahirete gideceğiz, günah işlemeyen. Çünkü zulüm âhirette zulümat oluyor.

c. Yaptığımız İbadetlerde ve İyiliklerde Titiz Davranmalıyız

Zulümat ne demek?

Zulmet karanlık demek. Ahirette başına felaketler çökecek, zulmeden bir insanın. Onun için zulüm etmemeye gayret etmek lazım. Allah insana zulüm etmiyor. Allah insana yaptığının cezasını veriyor. Deftere yazılıyor, yazılanlar ortaya dökülüyor, ölçülüyor, biçiliyor, hesaplanıyor. Ameli iyi ise cennete gidecek, kötüyse cehenneme gidecek. Bu kadar basit.

Şair Fuzuli diyor ki bir şiirinde. *Yok bende bir amel sana şâyeste âh eğer a'mâlîme göre vere adlin cezâ bana.* Allahu Teâlâ Hazretlerine hitaben diyor ki. “Allah'ım benim sana

layık bir işim yok, benim amelim yok. İcraatım senin dergahına layık mükemmeliyette değil. Hiç öyle şeyler yapmış değilim, çok kötüyüm, çok kusurluyum. Sana dair bir amelim yok. Eğer sen bana adaletle muamele edersen hapı yuttum.”

Ne?

“Allah adaletle, adilâne muamele ederse kuluna, hapı yuttum.” diyor.

Ne istiyor?

Adaletle hareket istemiyor muamele istemiyor.

Ne istiyor?

Ne diyor?

“Lütüfla muamele et. Af ile muamele et. Yâ Rabbi! Ben de öyle bir şey yok. Terazide ne koyacaksın, neyi tartacaksın, sana layık bir işim yok ki. Ama sakın adalet etme!” diyor. “Adaletle muamele etme bana.”

“Neyle muamele edeyim kulum?”

“Lütfunla muamele et. Bırak şu teraziyi tartmayı, lütfen affınla, mağfiretinle muamele et.” diyor. Fuzuli şiir yazmış öyle söylemiş. Çok iyi kulluk yapamamış da adalet istemiyor.

Biz çok matrah mıyız?

Çok ahım şahım kullar mıyız?

Bizim işlerimiz çok mu güzel?

Yani kulluğumuz mükemmel mi?

Çok korkuyorum ben. Bizim halimiz ne olacak bilmiyorum. Çünkü bu işin şakası yok.

Namaz kılıyoruz, kabul olmamışsa ne yapacağız?

Habil de kurban sundu, Kabil de kurban sundu. Birisinin kurbanını Allah kabul etti, ötekisini kabul etmedi. Allah kimisinin namazını, kimisinin orucunu, kimisinin de haccını kabul etmez.

Nice akşama kadar oruç tutan insan vardır ki akşamleyin bir şey geçmez eline, aç ve susuz kalmıştır. Nice sabaha kadar namaz kılan insan vardır ki yorgunluk, uykusuzluk[tan başka] eline bir şey geçmez. Kabul etmeyebiliyor. Amellerin, ibadetlerin kabul olunup olunmaması meselesi belimizi büküyor. Biraz bir şeyler [yaptık.]

Acaba Allah kabul etti mi?

Makbul mü güzel mi?

Yani adam: “Ben az önce namaz kıldım.” diyor. Ama abdesti yok.

Nasıl abdesti yok?

100 numaraya girip çıktı. Abdest aldı. Kalkarken damla damladı. İyi korunmadı, idrarının tamamen bitmesini sağlamadı. Oturup kalkarken abdesti alırken damladı, donu ıslandı. Açsa baksa ıslak donu, farkında değil. Geliyor namaz kılıyor.

Abdestsiz namaz olur mu?

Olmaz! İşte gitti. Abdesti güzel almamışsa gitti. Sonra namaza duruyor aklına dünya işleri geliyor. Dünya işleri gelmeden aklına namaz kılan kaç tane babayiğit var. Adamın aklı nelerde geziyor.

Sen namazda mısın, seyahatte misin?

Dünyayı dolaşıyor namazda.

Neler geliyor aklına?

[İbadeti] kabul olmaz. Oruç tutuyor, gözüyle harama bakıyor, diliyle haramı söylüyor. Onu bunu incitiyor. Karısıyla kavga ediyor. Çocukların kulaklarını çekiyor.

Ne oldu?

Hani oruçta sabırlı olacaktık, nerede sabır?

Hanımına karşı sabır yok, komşuya karşı sabır yok, çocuğuna karşı sabır yok. Hani harama bakmayacaktın.

Televizyonun karşısında veyahut çarşıda pazarda niye hep gözünü kollamadın?

Orucunu kabul etmedi.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: “Bir insan yalan söyler ve onunla yalan işler yapmayı bırakmazsa Allah'ın onun aç kalmasına ihtiyacı yoktur.” Yani huylar güzel olmayınca oruç kabul olmuyor.

Adam hacca gidiyor. Ama haram parayla hacca gidince bir insan; “*Lebbeyk Allahumme lebbeyk*” deyince; Allahu Teâlâ hazretleri; *la lebbeyk aleyke ve haccuke aleyke merzukun aleyke*. “Senin *lebbeyk*’le say ettiğini kabul etmedim ben. Senin haccın senin başına çalın-sın.” der diye bildiriyor Peygamber Efendimiz. Yani dikkat edilmesi lazımdır.

Birçok kimse dinin inceliklerini bilmediğinden ibadeti yaptım sanıyor. Hâlbuki ben birazcık okumuş bir hoca olarak, üniversite hocası olarak bakıyorum birçok kimseye, hatalı görüyorum. Bakıyorum: “Eyvah bunun hacca gitti.” diyorum. Yaptığı işe bakıyorum; “Bu

bunu yaptı gitti, sevabını kaçırttı.” diyorum. Anlıyorum ben, çünkü kitaplardan okuduğum bilgiyi hatırlıyorum onlar yaptığında. “Ya bak o Peygamber Efendimiz'in söylediği hatayı işliyor, yanlışlığı yapıyor.” diye anlıyorum.

Tabii bizim anlayamadığımız nice işler vardır ki Allah biliyor. Allah her şeyin iç yüzünü biliyor. Kabul etmezse halimiz harap. Onun için peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurmuş ki. “Kimse amelinin karşılığı ile cennete girecek değil. Cennete Allah'ın rızkıyla gideceğiz.” Çünkü amellerini toplasan beş para etmez.

Bizim Hafız Mustafa'ya;

“Şu ev kaç para eder?” dedim.

“80.000 lira eder.” dedi. “Ya üstünde ev var, bilmem ne var.” O da: “Üstündeki evde birlikte... Onun bir kıymeti yok, onu hesaplama, sadece arsası...” dedi. Öbür tarafı ölmüş. Dedim:

“Bizimkiler de, ibadetler de öyleyse ne yapacağız?” Bir şey yaptık sanıyoruz ama öyleyse ne yapacağız?

“Bunun ibadetleri bir işe yaramaz atın çöpe...” derse. Melekler zaten geçirmezlermiş,

gökteki melekler. Öbür melekler götürüyorlarmış.

“Ne götürüyorsunuz?”

“İşte falanca namaz kıldı, onu götürüyoruz.”

“Götürün o namazı, o herifin kafasına, suratına çalın. Çünkü o riyakar bir insan. Allah bana; “Riyâkâr insanın amelinin buradan geçmesine müsaade etme.” diye emretti. Ben onu geçirmem. Git onu geri gönder. Yüzüne çal, amelin senin olsun diye.”

Niye?

Geçirmez melekler, geçirmez daha yukarıya. Süzgeçler var. Onun için iyi müslüman olmaya var gücümüzle çalışacağız. Genelde yalvaracağız Fuzuli gibi;

“Ya rabbi! Bize lütfeyle. Bizi affeyle. Bilerek veya bilmeyerek yaptığımız hatalarımızı bağışla. İbadetlerimizin eksikğine kusuruna nazar etme. Eksiklerinden kusurundan dolayı reddetme ibadetlerimizi. Azımızı çoğa say, kusurumuzu bağışla. İbadetlerimizi kabul eyle. Dualarımızı *müstecap* eyle. Bizlere lütfeyle, rahmeyle, affeyle. Rahmetinle, lütfunla, kereminle, bizi cennetine dahil eyle. Cemalinle

müşerref eyle...” diye dua edeceğiz. Ama çok çok titiz olacağız. Yaptığımız her işte, söylediğimiz her sözde, çok dikkat edeceğiz. Her söz [ve iş] insanın lehine ve aleyhine [olabilir. Onu] mahvedebilir veya kurtarabilir. Onun için sözümüze, işimize dikkat edeceğiz. Tam müslüman olmaya çalışacağız.

Allah *celle celâluhû* muvaffak etsin. Geçmiş ümmetlerden niceleri helâk olmuş.

Onların hiç aklı yok muydu?

Bizim kadar aklı yok muydu?

Bu Karun'un, bu Haman'ın, bu Firavun'un, hükümdarların, vezirlerin... Bunlar okumuş insanlardı. Bunlar az çok iyi yetişmiş, bilgili, toplumun [önünde olan insanlardı.] Nice insanlar [ve toplumlar] helâk olmuş.

Allah bizi doğru yolda yürüyenlerden eylesin. Sırat-ı müstakimden ayağımızı kaydırmasın. Nefse mağlub etmesin. Şeytanın kandırdığı insanlardan eylesin. Ve bundan sonra ibadetine müdavim sevdiği kulu eylesin. Huzuruna sevdiği razı olduğu kulu olarak varmayı nasibi müyesser eylesin.

Bi hürmeti habibu'llah Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem ve bi hürmeti'l-eshabı sırrı sureti'l-fatıha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
20 Muharrem 1419 / 17.05.1998
Almanya

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

